
SURVIVAL

News

2/94

HYVÄ KILTAVELI TAI -SISKO!

Laman myötä olemme siirtyneet tänä vuonna tiukkaan järjestelmään:

Survival Newsiä 1/94 ja 2/94 EI ole postitettu niille, jotka EIVÄT ole maksaneet jäsenmaksuaan tai tilausmaksua vuonna 1993 (ei koske killan kunniajäseniä).

=====

VARMISTAAKSESI NUMERO 3/94 SAAMISEN, MAKSA TILAUS- TAI JÄSENMAKSUSI KILLAN TILILLE (ei koske kunniajäseniä):

Survival Kilta ry

PSP 800013-79176994

50 mk

=====

Merkitse tiedoteosaan myös nimesi ja osoitteesi sekä joko tilaus 94 tai jäsenmaksu 94.

=====

Mikäli maksat lehden no 3/94 ilmestymisen jälkeen saat vasta seuraavan Newsin 4/94 - eli TOIMI NOPEASTI.

Jos sinulla on kysyttävää tai väärä osoite soita Hannele Varhee p. koti (90) 692 2220 tai työ (90) 6961 2318.

OLTERMANNILLA ON ASIAA

Survival Kilta ry on pieni puolueeton ja sitoutumaton yhdistys. Joskus muinoin killan kurssit ja koulutustilaisuudet tuottivat yhdistykselle pientä voittoa jonka avulla monistettiin tätä vaatimatonta lehdykkäistä sekä maksettiin sen postitus. Suurin osa tuloistamme muodostuu suoritetuista vuosimaksuista. Tarkistimme viimevuoden vuosimaksun laiminlyöneet ja hämmästytti oli suuri lll henkilöä on jättänyt velvollisuutensa suorittamatta. Mukana on tunnettuja henkilöitä, jopa johtokunnanjäseniä. Eräillä on myös vuoden 1992 vuosimaksu suorittamatta. Näissä tapauksissa henkilöt menettävät mm. mestarineuvoston jäsenyytensä.

Menetyksiä on vaikea korvata mutta kukaan ei ole täysin korvaamaton. Kilta jatkaa toimintaansa:

Seuraavan eräperinnekurssin yhteydessä on myös killan sääntömääräinen vuosikokous josta jäsenet voivat lukea tarkemmin toisaalta tästä tiedoitteesta. Eräperinnekurssille on vielä vapaita paikkoja.

UT-94 kurssille on ilmoittautunut jo kymmenkunta kurssilaista, näistä kaksi tulee Ruotsin veljesjärjestöstä ja kaksi on Veikko Piironen rajamestuttuja Virosta. Vene on vasta puolillaan ja rotevia soutajia tarvitaan. Tällä kertaa ei kukaan pääse suorittamaan mitään soolokajakki puljauksia vaan kaikki joutuvat samaan veneeseen ryhmänä soutamaan tahdissa. Nälän ja vilun lisäksi kysymyksessä on myös henkinen kestävyys.

Kurssinjohtajana on ankarana piiskurina tunnettu avomeriläivuri Pentti Heikkinen Raumalta. Kuka Penan tuntee niin tietää hyvin millainen koitos merellä odottaa.

Erämessuille on varattu killan osasto johon pääsee hommiin ilmoittautumalla killanpuheenjohtajalle Mika Kalakoskelle. Etusijalla ovat kauniit nuoret ja kielitaitoiset kiltalaiset. Me vanhat, lihavat ja karvaiset sekä kaikkitietäväiset ukonsaatanat karkoitamme pois kaikki toiminnastamme kiinnostuneet. Toimintaamme on pyritty saamaan jotain uutta joka kuitenkin sopii perinteiseen linjaamme. Eräs onnistunut uutuuus oli primitiiviasekilpailu joka viime syksynä järjestettiin 3. kerran. Nyt vuorossa on lajin PM-kisat Turussa ensi syksynä.

Oltermanni on myös päättänyt järjestää kokeeksi yhden primitiivimaastokisat jos halukkaita riittää. Katso tästä lehdykstä k.o. kisaselvitystä ja anna pyydetty palaute.

Tämä tiedote jää muutamille ystäville viimeiseksi killan tiedotteeksi, heille sanomme: Kiitoksia käynnistä.

Teille muille joille on kasaantunut maksuvaikauksia mutta aiotte parantaa tapojanne, toivotamme : Hyvää Kilta Kesää.

KOKOUSKUTSU

Survival Kilta ry:n sääntömääräinen vuosikokous järjestetään Pieksämäellä Partaharjun Opistolla, Eräperinnekurssin tapahtumapaikalla 28.5. klo 18.00.

TALVIHARJOITUKSEN SIETÄMÄTÖN KEVEYS JA RASKAUS ELI TARINA
KAHDEKSASTA VELJEKSESTÄ SAIMAAN NORPPARANNOILLA

SIETÄMÄTTÖMÄN KEVYTTÄ

- kevyesti kulki reput ja rinkat ahkiassa tasaisella reitillä
- majoite, joka tehtiin lumesta ei painanut hartioita
- leiristä oli kevyttä ja nopeaa hiihtää luistavilla laduilla eri kohteisiin
- veden siirto jääkimpaleina Saimaasta leiriin kevyttä ja roiskevapaata

SIETÄMÄTTÖMÄN RASKASTA

- pitkät siirtymiset täysvarustuksessa hiihtäen aina raskaita
- polttopuun teko
- öinen tulivartiointi kodassa
- jääreiän poraus tylsällä kairalla
- verkkojen lasku, avanto-riuku menetelmällä
- jäisen poron pilkkominen. Onnistui vain sahalla ja kirveellä

EI SIINÄ KAIKKI.PALATAANPA ALKUUN

Talviharjoitus pidettiin 29.1-5.2.1994 Puumalan Koskenselän-Kiviniemen-Otasalon-Puumala alueella. Sää selkeää aurinkoista. Lunta n 50-80 cm. Pakkanen koko ajan 20-35° miinusta. Jään paksuus 0-50 cm. Ajoittain ja jäällä puhalteli jäinen viima. Kysymyksessä oli harjoitus. Mukana olleet vähintään UT-kurssin käyneitä kiltalaisia. Yhdessä tehtiin talvitoimintaan liittyviä asioita, sekä kokeiltiin erilaisia varusteita ja ratkaisuja. Etukäteen lukkoon lyötyä päiväohjelmaa ei ollut. Toimittiin enemmän tilanteen ja olosuhteiden mukaan.

Osallistujat: Ruotsista Pierre Engström ja Mikael Åkerman. Kotomaasta Melsinkiläiset Juhani Jalonen ja Juha Virkkunen. Turusta tuli Antti Kirkkola.

Harjoituksen johdon muodosti: Mika Kalakoski Helsingistä, Ero Laitinen Mikkelistä ja Late Piironen Imatralta.

Lauantai iltapäivä, ensimmäinen yö Puumalan Koskenselän leirikokouksessa, kokoontumisen, pikku valmistelujen ja tutustumisen, sekä saunomisen merkeissä.

Sunnuntai aamupäivä: Lähtövalmisteluja. Ero teetti jäänaskalit kaikille ja jakoi haapapuiset aihiot tilapäisten aurinkolasien myöhempää tekoa varten. Ero ja Late siirsivät varoauton n 1 km päähän tulevasta Otasalon leiripaikasta.

Puoliltapäivän oli veljekset lähtövalmiina suksilla. Osalla kaikki välineet ahkiassa, osalla ahkiokuorman lisäksi pieni päiväreppu. Kahdella veljellä kaikki reppuselässä. Kaikki välineiden siirtomuodot oli kokeiltu alla.

Veljekset lähtövalmiina. Huomaa kaulalla jäänaskalit!

Koskenselän ja myöhemmin Kiviniemen leirikokouksien pitäjät olivat erityisen huolestuneita turvallisuudestamme. He tiesivät, että Saimaalla oli tänä talvena virtapaikoissa erittäin heikot jäät. He näyttivät kartalta tarkat reitit. Lisäkilometreiltä ei säästetty! Alkoi siirtyminen ensimmäistä etappia Kiviniemeä kohti. Kaikilla roikkui saatavilla jäänaskalit ja turvanaru 30 m oli kietaistu ensinnä hiihtävän vyötäisille. Matka n 20 km osittain mt-kelkkauraa hiihtäen, yksi ruokailutauko tulilla pitäen sujuu hyvin. Iltayöstä perillä. Kiviniemen väeltä kyseltiin saammeko yöpyä lumeeen heidän maille. Saatiin mahdollisuus yöpyä okiladossa. Sehän sopi meille! Kaksi metrisellä olkipatjalla talvimakuupusseissa kaikilla hyvät unet. Mittari näytti loput n 30 km lopulliseen leiriimme Otasaloon. Matkalla yksi ruokailutauko tulilla. Kuuma juoma termareista maistui vähän väliä. Talvella onkin tärkeää keittää ja pitää aina kuuma juotava saatavilla, siirtymisten ja leirissäkin olon aikana. Perillä iltamyöhällä. Eeron kanssa teimme luonnon painanteeseen lumimajan suksia, sauvoja, ym apuna käyttäen. Pojat nukkui kuka mitenkin tilapäis laavuilla ja tulilla.

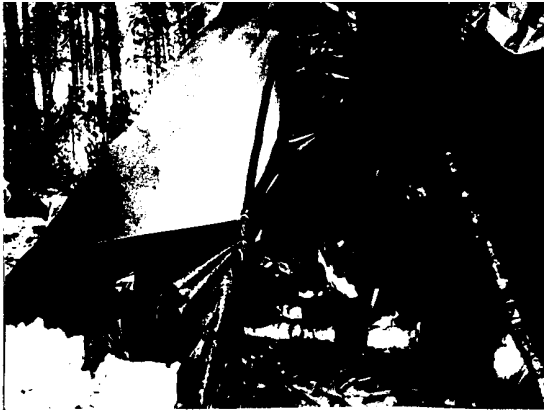
Ja valkeni ensimmäinen aamu veljesten ollessa kivellä. Tutuksi tullut sanonta, jolla päivä aloitettiin. Tiistaina aamutoimien ja-puuron jälkeen aioimme laskea Saimaaseen kaksi verkkoa. Saatiin laskettua yksi, sekä kymmenkunta isku- ja launikoukkuu ahventäkyin pyytämään. Eeron kanssa veimme läheiseen koivikkoniemeen teeren kuvan, josko tulisi muita latvalintua ihmettelemään. Lyyräpyrstöt pysyivät kiepeissään ja paremmilla urpumailla. Niitä ei harjoituksen aikana nähty. Syötiin ensimmäiset poronkäritykset mukana olleesta kokonaisuudesta kisurasta (poron vasa) Iltaan mennessä Mika ja Juha tekivät puuterilumesta majan, jossa nukuivat kertomansa mukaan hyvin tulevat yöt. Ero ja allekirjoittanut, kyhäsimme tulipaikan ympärille laavun, jossa nukuimme kohtalaisesti. Ruotsin pojat ja Antti kokeilivat uutta pikku kotaa, jossa tulet koko yön. Koottava Metsähiisi pelti/ritilä laatikko osoittautui hyväksi pikku tulien pitoon. Kota huurtui sisäpuolelta, joka sulii ja satoi vetenä alas. Liian tiivis materiaali ja riittämätön ilmanvaihto. Kovan pakkasen ja lumen päälle majoittumisen ongelma.

Ja valkeni toinen aamu veljesten ollessa yhä kivellä. Keski- viikkona aamutuimaan tyhjien pyydyksien tarkastus ja toisen verkon uittaminen jään alle. Läheisessä niemessä asusteli Pyy parvi. Ilves liikuskelii koko ajan alueella. Oli kierrellyt rantojen ja kivien ympärille muodostuneiden jääkasojen, mahdollisten Norppien pesäpaikkojen ympärillä. Susi on joskus liikunnut alueella. Nytkin nähtiin epävarmoiksi jääneitä jälkiä. Jäniksillä vahvat jälkijotokset Otasalon mantereeseen rannassa. Harjoittelimme Riekon/metsäkanalintujen ansapyyntiä, teimme lanka-ansoja, jotka heti purettiin. Illalla juhla-ateriana poronmaksaa pannulla, selkäkeittoa ja kylkipaloja nuotion loisteessa. Löytyipä puolukkahilloakin ja Viru Kangeata kyytipojiksi. Eeron kanssa teimme lumimajan, jonka Ero luovutti minun käyttöön. Nukuin loput yöt todella hyvin ja lämpimästi. Minulla oli alla porontalja ja ilmapatja, sekä hyvälaatuinen talvipussi. Siinä avaimet lumimajan opeilla hyvään lepoon. Etenkin lumimajoissa nukkuneiden makuupussit kostuivat.

Ne kuivattiin aamuisin nuotion loisteessa, sekä ripustettiin narulle päivän ajaksi aurinkoon. Illan ja yön aikana teimme Eeron kanssa kaukopartion. Kävimme n 10 km matkan tarkastuskäynnillä Eeron appiukon mökillä. Asiat mökillä kunnossa.

Valkeni kolmas, torstai aamu ja veljekset yhä kivellä. Tyhjien kalanpyydysten tarkastus. Polttopuun tekoa. Poroa tuulen suojaan jne.. Iltapäivällä Juhani ja Mika ammuttivat läheisellä suolla erittäin kylmissä oloissa pienoiskiväärillä pahvinorppa- tauluihin. Osumia tuli! Pyrimme aina parantamaan yöpymistä. Teimme nuotiopaikan ympärille laavu-ym kankaista kodan.

Se olisi pitänyt tehdä alussa ensitöikseen yleissuojaksi ja nukkumapaikaksi niille, jotka ei halunnut kokeilla lumimajaa. Kodassa nuotio ei kuopastaan lämmittänyt. Metsähiisi viritettiin koholle koivupölli ristikolle. Lämpöä tuli ja kipinöitä myös. Ei välttytty reijiltä maakuupusseissa. Illalla teimme kodassa vanhoja taikoja, että pyyntionni paranisi. Yöllä heräsin lumimajassa. Syntyi kuin itsestään runo, kuuntelen hiljaisuutta. Se julkaistane j joskus kiltamme runokilpailussa.

Pierre ja Juhani kodassa. Katso Metsähiisi ja poronlapa savupuussa!

Valkeni perjantai eli viimeinen aamu maastossa, veljesten... Verkot ja koukut ylös. Verkossa olikin kohtalainen kutukyypä made. Taika tehoi! Leirissä kaikki hyrskyn myrskyn ja ahkiot lähtövalmiiksi. Yön oli kodan savupuussa poron lapa paistumassa. Siitä vuoleskeltiin pitkin päivää makoisia savulihasiivuja. Eero, Antti ja Pierre lähtivät aamulla hakemaan autoja Kosken selästä. Tämä siksi kun luovuttiin suunnitellusta paluumatkan yllätyksestä, mt-kekkahinauksena. Autojen saavuttua harjoiteltiin alueen vahvoilla jänis-jälkijotoksilla ansapyyntiä. Poistimme ansat tietenkin heti. Autokyyti Koskenselkään. Paluumatka hiihtäen olisi varmasti tältä joukolta onnistunut, mutta aikaa olisi mennyt kaksi päivää, kuten tulomatalla. Koskenselässä huoltotoimenpiteet ja sauna. Iltaa vietimme hyvän ruoan, juoman ja muistelujen merkeissä, Puumalan Tiikerihaissa. Sunnuntaina Pierre innostui esittämään kansainvälisiä hätä-ym merkkejä. Tutuksi tuli savu,-raketti,-soihdu,-peili- ja paukkumerkit. Hänellä oli toimivat välineet. Kauppaakin tehtiin välineistä ja alan kirjoista. Pierre osasi puhua vähän Suomea ja Englantia hyvin. Kokeilimme myös Koskenselän väen kanssa mt-kekkahinausta Saimaan jäällä. Hyvinhän se sujui. Sitten kotimatalle, ruumiillisesti väsyneinä, mutta henkisesti virkistyneinä. Seikkailu Saimaalla oli päättynyt! Lukija kuka lienetkin, ota opiksi pikku-vinkkeinä kokemuksemme omilla talviretkillä.

Eero ja Late lumimajansa edessä. Lumen kasaaminen 1h. Annetaan kovettua 1-2h. Makuutilan kaivaminen 1/2h. Ja kauniita unia! Lumikappale, lämpöpeite tai reppu oveksi. *Late Pärnen.*

KILTALAISEN KALENTERI 1994

Survival Kilta järjestää toimintaa runsaasti ja toivoo jäseniltä ja new's:n lukijoilta runsasta osanottoa tapahtumiin. Seuraavassa tällä hetkellä tiedossa olevat tapahtumat päivämäärineen. Mikäli tahtoisit jotain Kiltamme aihepiiriin kuuluvaa ohjelmaa, jota allaolevasta luettelosta ei löydy, ota yhteyttä Turkka Aaltoseen tai Mika Kalakoskeen. Mikäli olet innokas jopa järjestämään tapahtumia, pätee edellinen ohje myös.

ERÄPERINNEKURSSI 27.-29.5.

Lisätietoja Turkka Aaltoselta pk. 939/ 633 6983.

KEVÄTKOKOUS 28.5. Klo 18.00 Killan eräperinnekurssi paikalla. Ajo-ohjeet Turkalta tai tästä lehdestä.

ERÄMESSUT 9.-12.6.

Iloisia kiltalaisia kaivataan pisteeseemme esittelijöiksi. Samalla pääset tutustumaan messuihin mukavalla ja ilmaisella tavalla. Voit tulla vain osaksi aikaa. Erityisesti tällä hetkellä tarvitaan 9. ja 10. päivä esittelijöitä. Kiinnostuneet ottakaa yhteyttä Mika Kalakoski pk. 90/ 340 2227.

ULKOILUN TURVALLISUUSKURSSI 15.- 24.7.

Rankka vilu ja nälkä souu merellä Porin tienoilla Pohjanlahdella. Lisätiedot Turkalta.

2-4.9.94 **SIENIPOIMIJAKURSSI** (Sitovat ilmoittautumiset 1.8.94 men Kullaalla Joutsijärven maisemissa. Lisätiedot Turkalta.

28.-30.10. HIRVEN MONIKÄYTTÖKURSSI

Vihdissä. Hirvestä voi valmistaa muutakin mukavaa kuin ruokaa. Lisätiedot Mikalta.

PRIMITIIVIASEKILPAILU 9-11.9.94

Turussa Kuralan Kylänmäellä. Katso ilmoitusta tässä lehdessä

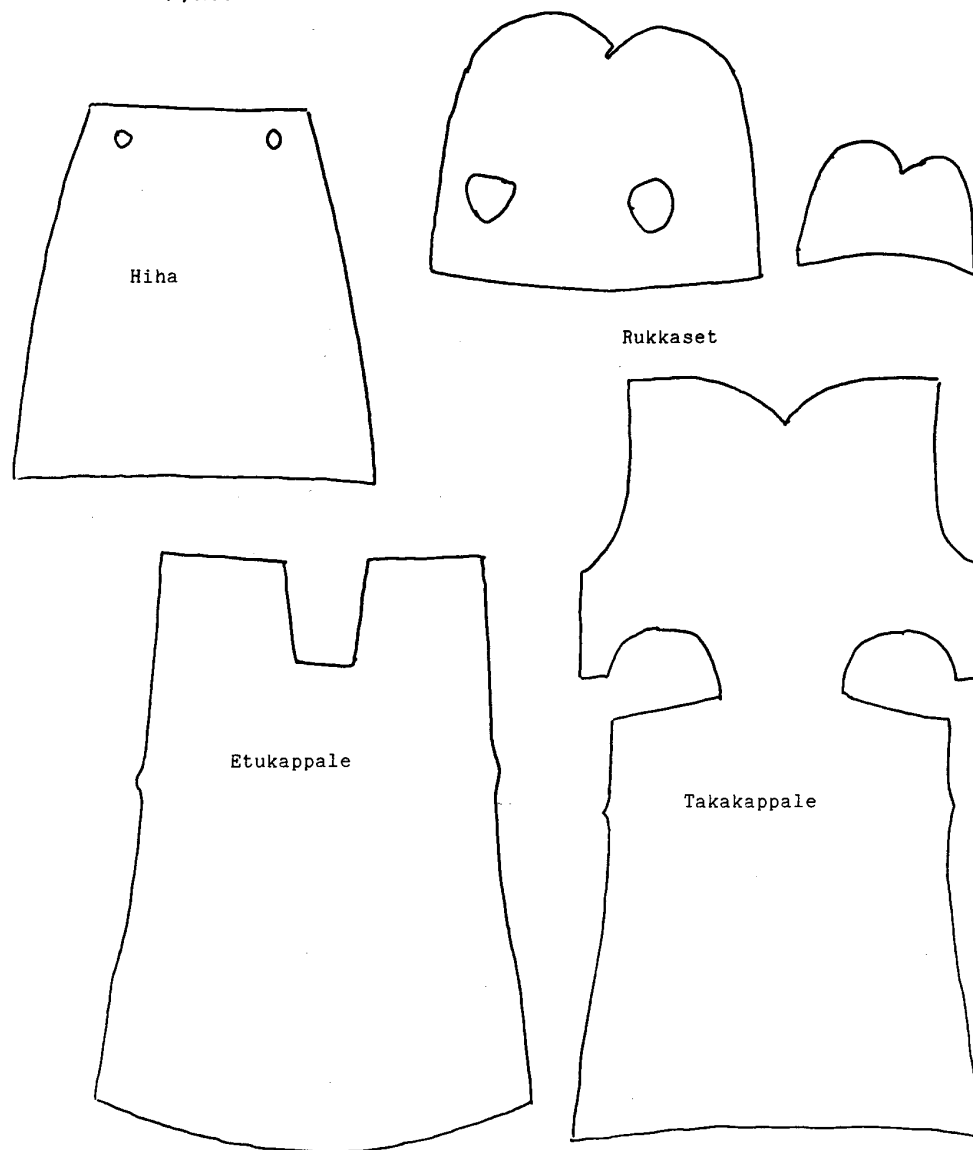
Eskimoiden eräperinnettä

AUKKOPEITEANORAKKI

Tuulik t. Kapitak

ANORAKIN
KAAVAT

Kajakianorakki tehdään "vesinahkasta", tummasta karvattomasta ja hyvin pehmitetystä virtsaparkitusta hylkeennahkasta. Nahka tehdään vedenpitäväksi hankaamalla sitä traanilampun hyytyneellä rasvalla.

Hihansuissa, hupussa ja helmassa on kiristysnauhat. Kun eskimon anorakki on kiinnitetty kajakin aukkoon ja hihansuut sekä huppu tiukataan, tulee kajakki-meloja yhdistelmästä täysin ilmatiivis. Eipä pääse vettä sisään ja on lämmin.

Aikoinaan anorakki oli pitkä ja ulottui polviin saakka. Nykykuoti suosii kuitenkin lyhyempää mallia - turvallisuuden kustannuksella. Vanhalla mallilla pystyi kurottautumaan pintaan hengittämään, vaikka kanootti oli ylösalaisin. Ei se eskimopyörähdys aina onnistunut ammattimiehehtäkään. Anorakissa on lisäksi säädettävät nauhaolkaimet joilla ylimääräinen pituus saadaan kurottua kokoon pois tuulen riepoiteltavista. Hupussa on vaakatasossa samanlainen kiristysmekanismi.

Asun housut tehtiin samasta materiaalista ja käsiteltiin vedenpitäväksi.

Rukkasnahan karvoja ei poistettu, vaan ne leikattiin. Näin saatiin rukkasiin enemmän pitoa. Rukkasissa oli lisäksi kaksi peukaloa. Kun toinen puoli kastui käännettäin kiva puoli esiin. Kätevä juttu.

H.C. Petersenin kirjoituksesta suomentanut
Eero Laitinen

4. Intiaanisolat

Yhdysvaltojen sisällissodan aikaan v. 1861-1865 näyttikin valkoisten karkoittamiseen tulleen tilaisuus. Sotilaita, sinitakkeja oli vedetty pois preerialta. Sioux-päällikkö Pikku Variksen johdolla santee siouxit aloittivat v. 1862 Minnesotan verilöylynä tunnetun taistelun, taistelun jossa 1500-2000 intiaania riehui Minnesotan uudisasukkaiden kimpussa. Siouxit ottivat myös naisia ja lapsia vangiksi. Muutaman viikon päästä eversti Sibleyn johdolla sinitakit kukistivat kapinan saaden vangeiksi paljon sotureita ja vapauttaen suurimman osan valkoisista vangeista. Maasta paenneet Siouxit asettuivat Kanadaan ja osa preerialle. Pitkään he odottivat tilaisuutta kostaakseen tappionsa ja valloittaakseen maansa takaisin.

Sisällissodan päätyttyä sodankäynti suuntautui nyt hajaantuneiden upseerien johdolla preeriaintiaanejakin vastaan. "Intiaanikysymys" aiottiin nyt ratkaista lopullisesti. Sand Creekissä sinitakit panivat toimeen verilöylyn hyökkäämällä aamuhämärissä intiaanileiriin surmaten 400-500 ihmistä, jotka olivat suurimmaksi osaksi naisia ja lapsia. Seuraasi monta taistelua ja kosta puolin ja toisin. Kuuluisaksi tuli Little Big Hornin taistelu, jossa kenraali Custer, pitkätkä ja hänen yli 200 ratsuväen sotilasta kaatui intiaanipäälliköiden Istuvan Härän, Punaisen Pilven ja Hullun Hevosien soturiensa surmaamana. Ei kuitenkaan edes kuuluisa Istuva Härkä pystynyt pitämään intiaaneja koossa vaan he hajaantuivat. Syynä oli ruuan puute. Hän itse pakeni sotilaiden takaa-ajamana Kanadaan. Kun Kanadankin puhvelit loppuivat, johti Istuva Härkä harvenneen heimonsa takaisin etelään joutuen Standin Rockin reservaattiin.

Tämän jälkeen preerialla tapahtui enää yksittäisiä pikku hyökkäyksiä ja ryöstöretkiä. Nyt oli olemassa tiheä varuskunta verkko ja hyvin aseistautuneet sotilaat. Tämä yhdessä biisoni kannan häviämisen sai aikaan sen, että viimeisetkin vapaat intiaanit laskivat aseensa ja asettuivat reservaatteihin.

V. 1889 muuan paitte intiaani nimeltään Wovoka oli auringonpimennyksen aikana saanut näyn. Suuri henki oli ilmoittanut, että kuolleet soturit ovat heränneet ja biisonit palanneet preerioille. Wovoka sai ohjeet henkitanssista, jota tanssimalla valkoiset lähtisivät jättäen maan heille. Henkitanssiliike levisi heimosta toiseen kulovalkean tavoin. Varsinkin Siouxit antautuivat sille intohimoi-
sesti. Valkoiset epäillivät intiaanien suunnittelevan kapinaa ja mm. Istuva Härkä määrättiin pidätettäväksi. Pidätystä seuranneessa kahakassa hän sai surmansa. Ratsuväki lähetettiin riisumaan intiaanit aseista. Sotilaat tapasivat v. 1890 suuren joukon Siouxeja Woundet Kneessa. Aseriisunta päättyi taisteluun, jossa kuoli n. 300 miestä, naista ja lasta. Tämän verilöylyn jälkeen henkitanssijat palasivat reservaatteihinsa katkerina ja pettyneinä. Henkitanssi oli syyttänyt toivon tulen, joka päättyi kyyneliin. Tähän päättyivät intiaanisolat.

5. Pohjois-Amerikan intiaanit nykyään

Nykyisin intiaanit voivat valita haluavatko he asua reservaateissa vai yrittävätkö he tulla toimeen valkoisten yhteiskunnassa.

Toiset muistelevat biisonien ja hevosten aikakautta ja uneksivat että entinen elämä tulisi takaisin. Toiset katsovat tulevaisuuteen. He tietävät, että heidän on pakko elää valkoisten maailmassa, kuitenkin he haluavat pysyä intiaaneina. He haluavat perehtyä heimonsa tansseihin, kieleen ja historiaan. He haluavat elää vapaina ja ylpeinä vielä kerran.

He ajavat mahdollisesti autoa, mutta toivovat, että se olisi hevonen. He asuvat talossa, mutta haluavat, että se olisi tiippi. He tanssivat levyautomaatin tahdissa, mutta toivovat, että se olisi rumpu, jonka kumahdukset kaikuisivat hitaasti aurinkotanssin tahdissa ja toisivat biisonit takaisin.

Hyvän koulutuksen hankkineet intiaanijohtajat ponnistelevat määrätteisesti saadakseen nuoret ylpeiksi alkuperästään ja antaakseen heille tietoa oman kansansa perinnöstä. Yhdysvaltain muuhun väestöön näiden intiaanit ovat kuitenkin yhä keskimääräistä köyhempiä ja myös heidän terveydentilansa on heikompi kuin useimpien muiden. Intiaaneja on sukupolvien ajan nöyryytetty ja kohdeltu kaltoin. Nykypäivän valkoisten amerikkalaisten on elettävä sen häpeällisen perinnön kanssa, jonka tietoisuus esivanhempien harjoittamasta sorrosta synnyttää.

6. Yhteenveto

Preeriaintiaanien kulttuuri kehittyi hevosen ja biisonin ansiosta 1600-luvun lopulla kestäen vain noin 200 vuotta. Laajalla preerialla vaelteli monia intiaaniheimoja. Heimon johtajana toimi heimon valitsema päällikkö. Useimmat heimot uskoivat yliluonnolliseen voimaan Manitun. Manitun ja kansan välissä oli tietäjä eli poppamies. Monet heimot puhuivat omaa kieltään, joten kehittyi kaikkien heimojen ymmärtämä käsi, savu ym. merkkien kieli. Rohkeus, erinomainen ratsastus- ja metsästystaito sekä itsehillintä olivat preeriaintiaaneille ominaista. Intiaanit omaksuivat erilaisia tapoja, rituaaleja ja uskonnollisia tansseja. He osasivat pitää kaunopuheita tai vaieta kuin muuri.

He elivät sopusoinnussa luonnon kanssa, pitäen maata äitinään, eläimiä veljinään ja preeriankukkaa sisarinaan. Puhvelin vaelluksesta johdun heillä oli vain vähän omaisuutta. Kaikki oli pystyttävä siirtämään usein tapahtuvien muutosten takia hevosten vetämillä purilailla.

Melkein kaiken tarvitsemansa he saivat luonnosta tai puhvelista. Valkoisilta vaihdettiin rautaesineitä, tuliaseita ja muuta tarpeellista. Euroopasta tulleet suuren länteen matkaavat siirtolaiset alkoivat asuttaa viljavaa preeriaa. Pian mantereen itä- ja länsirannikkoa yhdistivät tiet ja rautatiet. Ne toivat alueelle yhä uusia uudisasukkaita, seikkailijoita ja kullaneitsijöitä. Sotilaat seurasivat perässä rakentaen kiinteitä linnakkeita, joista käsin suojeltiin valkoisia intiaaneita.

Intiaaneihin kohdistunut sorto, luonnonvarojen etenkin biisonin hävittäminen, jatkuva sopimusten rikkominen, kulkutaudit ja nälkä aiheuttivat väkivaltakierteen. Vuonna 1862 Minnesotan verilöylynä tunnetusta kaha-koinnista alkoivat intiaanisolat, jota seurasi sarja taisteluja. Voittoa ja tappioita tuli puolin ja toisin. Taistelut eivät olleet koskaan erityisen suuria, koska tappiot olivat suurimmillaan vain noin 500 henkeä. Sodat päättyivät intiaanien tappioon, koska heiltä puuttui yhteinäisyys. Lisäksi he olivat heikommin aseistautuneita.

Reservaateissaan intiaanit olivat katkeria ja heillä oli puutetta kaikesta. He uneksivat entisestä elämästä ja näin ollen oli maaperä otollinen uudelle uskonnolliselle liikkeelle, henkitanssille, joka sai alkunsa v. 1889. Monet heimot rupeivat harrastamaan tätä uutta uskontoa. Valkoiset arvelivat intiaanien valmistelevan kapinaa. V. 1890 oli Woundet Kneehen kokoontunut paljon intiaaneja. Ratsuväki lähti riisumaan heitä aseista. Syntyi intiaanisolat lopettanut viimeinen taistelu, jonka jälkeen intiaanit palasivat reservaatteihinsa. Nykyään intiaanit elävät reservaateissaan tai ovat sulautuneet Amerikkalaiseen yhteiskuntaan, joka on tukenut heidän pyrkimyksiään säilyttää vanhoja perinteitään ja tapojaan. Nämä edelläkuvatut tapahtumat, intiaanit, uudisasukkaat, kultaöydöt ja sodat antavat hyvän viitepohjan "Villi Länsi" elokuville kirjoille ja lauluille.

Ugh! Olen puhunut!

Veikko Laita Piironen

PRIMITIIVI MAASTOKILPAILU 1995

Survival Killan perustamisesta on ensi vuonna kulunut 20 vuotta. Juhlan kunniaksi järjestetään kaikille kiltalaisille, intiaaniharrastajille sekä vendeille että muille muinaistekniikkaharrastajille avoin primitiivi maastokisa jonka kesto on 2 vuorokautta ja sisältää 2 yöpymistä, matkaa taittuu noin 30 km ja sekä yö-rasteilla että päivärasteilla on primitiivisiä kädentaito- yms. tehtäviä. Kisa on yhdistetty yksilö ja joukkuekilpailu.

Tässä malliesimerkki millainen kisa voisi olla:

Kilpailun kesto perjantai illasta sunnuntai iltapäivään. Matka noin 20-30km jonka aikana kaksi maastoyöpymistä kodassa. Matkalle lähdetään itsepiirretyllä kartalla, suunta otetaan luonnonmerkkien mukaan. Kartan piirtämiseen annetaan aikaa 40min ja sitä saa täydentää molempien kilpailupäivien aamuna 10min eli kartan piirtämiseen on yhteensä aikaa 1 h. Kilpailuvarustus: Päällä olevat vaatteet, primitiiviasuista tulee lisäpisteitä 1-10. Työkalut ovat puukko ja kirves, kirveen tulee olla kotimainen 1,5kg painava kaatokirves jonka varren tulee olla 70cm pitkä. Yöpymisvarusteena 2 huopaa. Keittoastiana valurautainen pata jonka tilavuus on vähintään 2,5 litraa, muut ruokailuvälineet valmistetaan yörastitehtävinä. Muonitus: Kilpailijoilla pitää olla mukana kahden päivän annos teetä ja sokeria nahkapusseissa sekä suolaa suolasarvessa. Vettä on varattava mukaan 1-2 litran savi- tai lasipullossa jossa luonnonkorkkinen tulppa, vastaavan ve-toinen puuleili hyväksytään. Rautaisannoksena pitää olla mukana 1 kpl 400-500g ruisleipä ja 400-500g savusilavaa. Tulentekoon voi käyttää vain tuluksia tai tuliporaa, tuli-poran käytöstä saa lisäpisteitä. Valoneuvoina saa käyttää kynttilöitä joita saa olla mukana 2 kpl (15cm), kynttilä-lyhty sallitaan lisävarusteeksi. Kilpailun kulku ja tehtävät: Kisa alkaa varustarkastuksella, sallittuja lisävarusteita ovat kynttilälyhty ja sadeviitta. Kilpailun johtaja sel-vittää kisan kulun pääpiirteittäin. Ensimmäinen tehtävä on kartan piirtäminen, aikaa lähtöpäivänä 40min. Toinen tehtävä on tilapäiskantolaitteen valmistaminen luon-nonmateriaaleista, kantolaite arvostellaan ja sen rakentees-sa tulee olla käytettynä vitsaksia, juurta ja itsepunottua narua. Lähtörastilta pääsee matkaan yöpymisrastille vasta kun kantolaite on valmis ja arvosteltu. Yörastilla yksilösuoritusten lisäksi jokainen kotakunta toi-mii nelimiehisenä joukkueena. Joukkue tehtävinä suoritetaan muonitukset jotka arvostellaan. Henkilökohtaisina yörasti-tehtävinä suoritetaan ruoka-astian ja puulusikan valmistaminen polttokoverrustekniikalla. Ruoanvalmistustehtävänä on loiste-siaan paistaminen, nuotioleivänteko ja yksinkertaisen piimä-juuston valmistaminen. Ensimmäiselle päivätaipaleelle lähdetään klo.08.00. Tätä ennen on varattu aikaa 10min karttapiirroksen täydentä-miseen. Joukkueen kotakankaiden kantajat arvotaan päivit-täin. Lähtö tapahtuu yörastille tulojärjestyksessä 2 min välein. Päiväaikana on kaksi tehtävää / ruokailurastia, ensimmäisen päivän tehtävät ovat tuohilipin, jousen ja neljän nuolen valmistaminen (viimeistelyn saa tehdä yö-rastilla tarkoittaen jännettä ja nuolien sulittamisia

sekä teritystä).

Toisen yörastin tehtävinä ovat keittäminen kuumien kivien avulla sekä hautapaistoksen valmistaminen linnusta. Kei-tetään juureksia joita tarjoillaan linnun kera. Kädentaitotehtävänä on launilyhtysiiman valmistaminen (sii-man pituus 10m jossa launit noin metrin välein 50cm tapseis-sa) Jousi ja nuolet viimeistellään ja koeammutaan.

Päivätaipaleelle lähdetään samaan aikaan kuin edellisenäkin aamuna noudattaen samoin perustein muodostunutta lähtöjär-jestystä. Kartan tarkistuspiirustukseen varataan 10min. Ensimmäisenä tehtävänä on lyhytsiiman syöttäminen tuoreilla syöttikaloilla ja sen laskeminen vesistöön. Toisena tehtävänä on tulenteko ja 2 litran suuruisen vesimää-rän keittäminen. Kolmas tehtävä muodostuu ajankohtaisista syö-tävistä kasveista ja sienistä (tunnistustehtävä). Neljäs ja eräs kisan tärkeimmistä tehtävistä on riistapolku ammunta itsevalmistetuilla jousiammuntavälineillä, maaleja on kymmenen joista osa esittää rauhoitettuja eläimiä tai ihmisiä. Pisteet lasketaan päivällä kulutetun ajan mukaan sekä taito-tehtävät. Yörasteilla hankitut joukkuepisteet jaetaan tasan. Kaikki valmistetut esineet on oltava mukana maaliin tulta-essa samoin kuin muu varustus. Puutteet aiheuttavat miinus-pisteitä. Kisan aikana tehdään yllätyksellisiä varustarkas-tuksia. Joukkueiden majoituspaikkojen siisteys arvostellaan samoin kuin kilpailijoiden käyttäytyminen. Kilpailu päättyy saunaan ja palkintojen jakoon. Voittajan arvonimenä on vuoden ajan (keksi arvoniimi)

Kysymys kuuluu lähtisitkö tällaiseen kisaan ?
Ovat yllä esitetyt tehtävät liian helppoja sinulle ?
Voit esittää oman näkemyksesi primitiivi maastokisasta.
Sen voi lähettää joko Oltermannille tai killan puheenjohta-jalle kirjallisena.
Jos kiinnostusta k.o. kisaan muodostuu sellainen järjeste-tään vuoden 1995 loppukesällä tai alkusyksystä.
Kilpailuun toisi väriä myös ulkolaiset kilpailijat Ruotsista ja Virosta.
Oltermanni uskoo, että yllämainitun laatuinen kilpailu toisi harrastustamme kohtaan lisää kiinnostusta ja selvittäisi myös käytännössä jäsenten välisiä tasoeroja.

**Laskeutuminen
Pelastus
Survival-tarvikkeita mm.
-Magnesium Firestarter
-4" Flint
-Emergency Blanket
-U.S.A.F. & Army Survival Manual
-Aircrew Survival Manual**

FINNRAPPEL OY
Puh 90-5042207 /24h

**Varastomyynti maanantaisin
klo. 14.00-19.00 viljasillossa
Matalasalmenkujan päässä (Hki)**

Turku Open- 94

avoimet primitiiviasekilpailut Turussa,
Kuralan Kylämäellä 10.9 -94

Lajit: vipukeihäs, jousi ja heittokeihäs (kaksi vipu- ja heittokeihästä, kolme nuolta valinnaisella primitiivijousella)

- lisäksi eksotiikka-osuus; näytöslajeja

Päivän menu:

- ilmoittautuminen ja aamupala	8.30-11.00
- primitiivilounas	11.00-12.30
- valmistautuminen ja röyhtäilyvara	
- kilpailu alkaa	13.00
- palkintojen jako	17.00
- iltaojelma ja loveen lankeaminen	17.00-

Huomioitavaa:

- vapaamuotoinen ilmoittautuminen;
Markku Ikaheimo, Kuralan Kylämäki,

Kohmontie 7, 20540 Turku.

Puhelin 921- 620422

Fax 921-303050

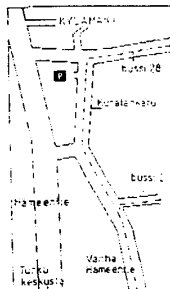
- Kylämäellä on mahdollista majoittautua primitiivisissä olosuhteissa (makuupussi)

- Primitiivilounas ja iltapala maksavat 50 mk (maksetaan paikan päällä)

Sydämellisesti tervetuloa !

JÄRJESTÄVÄT:

TURUN MAAKUNTAMUSEO
SURVIVAL KILTA RY

KUUNTELEN HILJAISUUTTA

Heräsimmä kerran keskellä yötä lumimajassa,
pakkasen ollessa kolmenkymmenen rajassa.
Untako kaikki onkin, unta vain.

Kuuntele hiljaisuutta, mietin missäpä lie
vaeltajaparka, tännekö Saimaan rantaan
talviharjoitukseen päättyä elämänsä sarka.

Kuuntele hiljaisuutta, avasin vähän ovi-
suuta, kuulen, kun pojat kodassa lisää
nuotioon puuta. Elossa ovat, huojennun.

Kuuntele hiljaisuutta, muistelen pitkää
matkaa tänne. Ahkion kuormat suuret,
tiukalla oli miesten jänne.

Kuuntele hiljaisuutta, kokemuksesta jo
tiedän, lumimaja on talvella parhain.
Kodassa tai nuotiolla joku valveilla on
varhain. Paljon puuta palaa, makuupussit
noista kipunoista.

Kuuntele hiljaisuutta, on helmikuuta,
raotan jälleen ovisuuta. Katselen siitä
ylös, kuutamoinen kirkas tähtinen taivas ja
talvinen luonto palkitsee vaivas.

Kuuntele hiljaisuutta, kylmään en
herännyt, heräsimmä muuten vain,
se oli tarpeen, niin tämän runon sain.
Näpistä itseäin, totta kaikki onkin,
totta vain.

Omistettu talviharjoituksessa 1994
mukana olleille seitsemälle toverille.

Late Piironen
Late Piironen

VIISASTENKIVI

Nyt on aika arvella, runolle ruveta,
kertoa selviytymisestä, sanota kurssilla
kesäisellä, Karjalan laajoilla laulumailloilla.

Oli saapunut monta pelotonta miestä, naista
edustus myös Ruotsin maasta.
Matkassa rajamiehet kovat, heillä kurssista
odotukset omat.

Päivänä parina tutuiksi tulivat johtajat ja
rahvas. Ryhmät parit määrättiin, kun lähtö-
valmisteluja hääritettiin. Oppitunnit ohessa
pidettiin, luennot tunnin monen täyden,
teoria vilun, janon, nälän läpikäyden.

Metsässä oli tilanne uus, istuppa alas mieti
tätä, oletko eksynyt vai onko muu hätä.
Niin hätäpakkaukset avattiin ne, jotka käteen
jäi, kun onnettomuus muun kaiken vei.

Muista neuvo tämä aina, mielees myös se paina.
Vaella yhteensuuntaan päivä, pari, kolmekin,
niin tien löydät kylänkin. Mutta ensin sinun
on selvittävä matka se. Kulje lepää viheltele.

Matkalla on vaaraa monta, tilannetta toivo-
tonta. Yöllä kylmyys ensin hiipii, siispä
laita tulet, suojat taikka tiipii.
Sitten keitit kuumat veet, haudutat ensin
luontoteet. Ruuat, kalat, marjat, kasvit aina
kerkee, sienet ohimennen löydä, katettu on
taas Tapion pöytä.

Päijäämisen viisastenkivi on kuin kätetty
aarre, ei johda sen luo helppo kaarre.
Metsästä taas kerran selvittiin, kotona
yhdestä suusta sanottiin. Harjoittelu on
tarpeen, ota runo, kurssit varteen.

Omistettu kesäkurssilla 1992 mukanaolleen
ystävälle.

Late Piironen
Late Piironen